

GRUP FOCUS
TEATREROMEA

DIRECCIÓ JOSEP MARIA POU

Del 27 de febrer al 16 de març

EL GRAN TEATRO DEL MUNDO

CALDERÓN DE LA BARCA

DIRECCIÓN: Lluís Homar.

DRAMATURGIA: Xavier Albertí, Brenda Escobedo y Lluís Homar.

REPARTO: Clara Altarriba, Malena Casado, Jose Luis Verguizas, Antoni Comas, Carlota Gavino, Pilar Gómez, Yolanda de la Hoz, Chupi Llorente, Jorge Merino, Aisa Pérez y Pablo Sanchez.

COMPOSICIÓN Y DIRECCIÓN MUSICAL: Xavier Albertí. ESCENOGRAFÍA: Elisa Sanz.

ILUMINACIÓN: Pedro Yagüe. VESTUARIO: Deborah Macías. MOVIMIENTO: Pau Aran.

AYUDANTE DE DIRECCIÓN: Oscar Valsecchi. AYUDANTE DE ESCENOGRAFÍA: Sofia Skantz.

AYUDANTE DE ILUMINACIÓN: Paloma Cavilla. AYUDANTE DE VESTUARIO: Victoria Carro.

Producción:

inaem

INSTITUTO NACIONAL
DE LAS ARTES ESCÉNICAS
Y DE LA MÚSICA

CNTC

2 4 — 2 5

FITXA ARTÍSTICA

Autoria: **Calderón de la Barca**
Dramatúrgia: **Xavier Albertí, Brenda Escobedo i
Lluís Homar**

Direcció: **Lluís Homar**
Direcció musical: **Xavier Albertí**

Intèrprets:
Clara Altarriba - Pobre
Malena Casado - Niño
José Luis Verguizas - Rico
Antonio Comas - Autor
Carlota Gaviño - Mundo
Pilar Gómez - Labrador
Yolanda de la Hoz - Hermosura
Chupi Llorente - Ley de Gracia
Jorge Merino - Rey
Aisa Pérez - Discreción
Pablo Sánchez - Percusionista

Escenografia: **Elisa Sanz**
Vestuari: **Deborah Macías**
Il·luminació: **Pedro Yagüe**
Moviment: **Pau Aran**

Ajudantia de direcció en gira: **Óscar Valsecchi**
Ajudantia d'escenografia: **Sofia Skantz**
Ajudantia de vestuari: **Victoria Carro**
Ajudantia de il·luminació: **Paloma Cavilla**

Construcció de l'escenografia: **Mambo Decorados S.L.**
Confecció del vestuari: **CRIN Escénica / Maribel Rodríguez**

Caps tècnics del teatre: **Sergi Lobaco i Raúl Martínez**
Màrqueting i comunicació del teatre: **Teatre Romea**
Reportatge fotogràfic: **Sergio Parra**

Col·laboradors: **Festival Internacional de Teatro Clásico de Almagro**

És una producció de la **Compañía Nacional de Teatro Clásico**

SINOPSI

Torna la CNTC amb una de les obres més importants del *Siglo de Oro*. Un clàssic indispensable de Calderón de la Barca

Calderón de la Barca sabia perfectament del gran poder del teatre per crear imaginaris fins a aquest moment desconeguts. Fill de la Contrareforma, havia de satisfer les necessitats dogmàtiques que l'Església del seu temps imposava.

El geni creador de Calderón va intentar, en innumbrables ocasions, conjugar la seva obediència a aquests principis dogmàtics amb elements que elevessin la consciència dels seus espectadors a espais més enllà de l'obediència cega i els permetessin àmplies cotes de reflexió, abraçant la humanitat sense distincions.

El gran teatro del mundo és una obra paradigmàtica en aquest sentit. En ella es conjuga un imaginari escènic inèdit en el seu temps i una versificació d'una extraordinària bellesa amb unes reflexions espirituals i filosòfiques de gran profunditat que proposaven als espectadors del segle XVII, i a nosaltres mateixos, àmplies cotes de reflexió sobre la naturalesa de la nostra existència i els valors que l'acompanyen.

Per tot això, *El gran teatro del mundo* continua sent una de les més importants produccions teatrals del *Siglo de Oro*.

TEXT DEL DIRECTOR

El gran teatro del mundo.

Calderón de la Barca sabía perfectamente del gran poder del teatro para crear imaginarios hasta ese momento desconocidos.

Hijo de la Contrarreforma tenía que satisfacer las necesidades dogmáticas que la Iglesia de su tiempo imponía.

El genio creador de Calderón intentó en innumerables ocasiones conjugar su obediencia a esos principios dogmáticos con elementos que elevasen la consciencia de sus espectadores a espacios más allá de la obediencia ciega y les permitiesen amplias cotas de reflexión, abrazando la humanidad sin distinciones.

El gran teatro del mundo es una obra paradigmática en ese sentido. En ella se conjuga un imaginario escénico inédito en su tiempo y una versificación de una extraordinaria belleza con unas reflexiones espirituales y filosóficas de gran profundidad que proponían a los espectadores del siglo XVII y a nosotros mismos amplias cotas de reflexión sobre la naturaleza de nuestra existencia y los valores que la acompañan.

Por todo ello, *El gran teatro del mundo* sigue siendo una de las más importantes producciones teatrales del Siglo de Oro.

Los caminos de la religión (o quizá de la espiritualidad), con todas sus complejidades, y los del teatro, con toda su capacidad de fascinación, encontraron, mediado el siglo XVII y gracias a Calderón de la Barca, un poderoso espacio donde mirarse unos a otros.

La genial osadía de Calderón de convertir la visita de Dios al mundo para que organice una función de teatro con la raza humana como actores y la Ley de Gracia como apuntador que solo puede ayudar a las fragilidades de los intérpretes con unas palabras que dicen «obrar bien, que Dios es Dios» va a permitirle plasmar buena parte de las tensiones filosóficas que ocupaban las mentes de sus conciudadanos y que siguen ocupando las nuestras, puesto que no hemos sido capaces de renunciar a preguntarnos por el sentido de nuestra vida y qué valores la ordenan.

El gran teatro del mundo es un auto sacramental y, por tanto, estaba destinado a representarse durante la celebración del Corpus Christi, el Cuerpo de Cristo, que después del Concilio de Trento había adquirido una gran importancia para subrayar los valores de la eucaristía dentro de la Iglesia, que no aceptaba los preceptos de la Reforma.

Calderón de la Barca pertenecía a esa extraordinaria generación de hombres y mujeres de teatro que durante el Siglo de Oro se habían educado en las corrientes liberales, dentro de los dogmas eclesiásticos, y que educaron a sus espectadores en esas corrientes.

En *El gran teatro del mundo* vemos que Calderón intenta sustituir la obediencia por la consciencia, vemos como humaniza a Dios, cómo la culpa es sustituida por la clemencia, cómo la religión no puede ser impuesta por el poder, vemos, en fin, cómo la libertad del ser humano necesita de unos valores para vivir en comunidad y esos valores dependen de nuestra propia libertad de consciencia

En un mundo como el nuestro, en el que la palabra «religión» ha sido manipulada por el excesivo peso del poder eclesial, volver a Calderón es una maravillosa y poética forma de volver a darle significación.

Lluís Homar

Calderón de la Barca

Biografía de Calderón de la Barca, por Rubén Romero Sánchez

Cuando el 17 de enero de 1600 María Henao y Riaño dio a luz a su tercer hijo, el segundo varón, ni a ella ni a su marido, Diego Calderón de la Barca, secretario del Consejo de Hacienda, les dijo nadie que aquel niño estaba llamado a ser uno de los más grandes dramaturgos de todos los tiempos y que sus obras serían representadas y leídas en todo el mundo más de cuatrocientos años después de aquel día. La mañana de mayo de 1681 en que murió en su casa de la calle Mayor, la producción de aquel niño, convertido ya en un mito de la literatura española, era de unas 120 comedias y alrededor de 80 autos sacramentales.

Fue Calderón un joven aficionado al estudio que se formó, primeramente, en el Colegio Imperial de los jesuitas en Madrid, donde su familia se asentó en 1607 tras unos años de vivir entre esta ciudad y Valladolid siguiendo a la corte, y a continuación, y a pesar de que su madre deseaba que abrazase la carrera eclesiástica, en la Universidad de Alcalá, donde estudió Lógica y Retórica, y en Salamanca, donde permanecerá hasta 1620, cuando obtuvo el título de Bachiller en Cánones. Pese a que se conservan algunos poemas escritos durante su estancia en la ciudad castellana, es en este mismo año cuando aparecen sus primeras manifestaciones literarias públicas, durante los certámenes poéticos celebrados en Madrid con motivo de la beatificación de san Isidro. Habrá que esperar, eso sí, hasta 1623 para que se estrene su primera obra de teatro, *Amor, honor y poder*, en la cual se percibe cierta influencia de Lope de Vega.

Se ha escrito mucho sobre la convencional vida de Calderón, dedicada a la escritura, pero su primera juventud no está exenta de episodios novelescos. Huérfano de madre a los 10 años y de padre a los 15, se crió muy unido a sus hermanos, con uno de los cuales entró violentamente en el convento de las Trinitarias, que era de clausura, persiguiendo al agresor de otro de sus hermanos (Lope de Vega, cuya hija Marcela se encontraba en el convento, elevaría una queja). Otro episodio que parece sacado de una de sus obras ocurrió en 1621, cuando los hermanos Calderón se refugiaron en la casa del embajador alemán debido a que se les culpó del asesinato de un criado del duque de Frías, de quien nuestro autor era servidor.

Con *El príncipe constante* (1628) y *La dama duende* (1629) podemos decir que comienza a tener verdadero éxito. En 1634 es nombrado director de representaciones del recientemente inaugurado Coliseo del Buen Retiro y poco después escribe algunas de sus obras más celebradas, como *La vida es sueño* (1635), *El alcalde de Zalamea* (1637) o sus primeros autos sacramentales. Es ya una primera figura del teatro nacional.

Durante la década de los cuarenta, su producción decae debido a su intervención militar contra la rebelión de Cataluña, entre 1641 y 1642, el cierre de los teatros acaecido consecutivamente por las muertes de la reina (1644) y el príncipe Baltasar Carlos (1646), y los avatares de su propia vida personal, en la que se mezclan diversos amoríos y el fallecimiento de sus hermanos José y Diego. Quizá la suma de todas estas circunstancias provocara su ordenación como sacerdote en 1651, que le condujo a una capellanía en los Reyes Nuevos de Toledo, donde vivió hasta su regreso temporal a Madrid en el 56 y definitivo en el 63.

En esta última etapa de su vida, Calderón se centrará en las comedias para fiestas reales y los autos sacramentales. Con las primeras, intensificará su atención a todo el aparato escenográfico de la representación, trabajando junto a ingenieros, pintores, músicos o tramoyistas y persiguiendo con ello la consecución de una obra que aglutinara en sí todas las artes; con los segundos, dará a luz en 1673 la versión definitiva de la obra que por sí sola le habría hecho merecedor de un espacio imprescindible dentro de la historia de la literatura universal: *La vida es sueño*.

Ya anciano y encontrándose en una situación económica apurada, se le concedió en 1679 una cédula real para que pudiera abastecerse en especie de la despensa del palacio. En 1680, a petición del duque de Veragua, recopila todas sus obras, no sin protestar en una carta al mencionado por el estado en que los diversos impresores y editores («algunos ladroncillos que viven de venderlas») han dejado sus obras a causa de las modificaciones que les han hecho.

El día siguiente a su muerte, Calderón es enterrado en la iglesia de San Salvador, adonde fue llevado con el féretro descubierto, según propia petición, en el único gesto público consciente del dramaturgo en toda su vida, para escarmiento de vanidades. En 1880 se instaló un monumento dedicado a Calderón en la madrileña plaza de Santa Ana. Allí comparte espacio con una estatua de Federico García Lorca. Dos de los mayores poetas de España conversando para la eternidad.

Rubén Romero Sánchez

A portrait of Brenda Escobedo, a woman with dark hair, wearing a dark sleeveless top, looking directly at the camera against a black background.

Brenda Escobedo

Dramatúrgia

Filòloga i dramaturga d'origen mexicà. Resideix a Espanya des del 2010. És doctora en Estudis Teatral per la Universitat d'Alcalá.

Ha col·laborat des del 2011 amb el director, actor i acadèmic José Luis Gómez amb dramatúrgies per a la Reial Acadèmia Espanyola (*Cómicos de la lengua* y *La lengua navega a América*), per a la Compañía Nacional de Teatro Clásico (*La Celestina*) i per al Teatro de La Abadía (*Mio Cid*).

Ha treballat com a dramaturga amb el director Ernesto Arias (*La enfermedad de la juventud* de Ferdinand Bruckner, *Dos nuevos Entremeses* de Miguel de Cervantes, *El animal de Hungría* de Lope de Vega y *El hospital de los locos* de José de Valdivieso). Ha signat la versió de *Nekrassov* de Jean Paul Sartre, sota la direcció de Dan Jemmett.

És autora de les dramatúrgies i de la direcció d'escena d'*El diablo mundo* de José de Espronceda, *La tumba de Keats* de Juan Carlos Mestre, *La casa de los celos* de Miguel de Cervantes, dirigida per Ernesto Arias (dins del projecte "*Dramaturgo invitado*" de la Fundació Juan March) i de *El templo vacío*, una obra produïda per la CNTC que també dirigeix al costat de Lluís Homar i que va ser estrenada a la 46ª edició del Festival d'Almagro.

A portrait of Lluís Homar, an elderly man with a full white beard and hair, wearing a dark sweater. He is looking directly at the camera with a slight smile. The background is dark.

Lluís Homar

Direcció

Els seus inicis en teatre es remunten al 1974 quan va participar en el muntatge *Otelo*, sota la direcció d'Àngel Carmona, i un any després amb el grup de Teatre Escorpio a *Terra Baixa*, dirigida per Josep Montanyes, i *Quiriquibú*, dirigida per Fabià Puigserver i Guillem -Jordi Graells.

El 1976, juntament amb altres actors, va fundar la Societat Cooperativa del Teatre Lliure de Barcelona, on va treballar durant anys ininterrompudament (sent el seu director artístic entre 1992 i 1998) i participant en més de trenta espectacles. En la mateixa dècada va començar a aparèixer a la televisió, debutant poc temps després al cinema amb *La plaça del Diamant* (1982), una pel·lícula coprotagonitzada per Sílvia Munt.

A la gran pantalla Homar ha exercit molts papers, els més destacats són la seva participació a *La mala educació* (2004) i *Los abrazos rotos* (2009) de Pedro Almodóvar, *Los Borgia* d'Antonio Hernández i a la pel·lícula de ciència ficció *EVA* (2011), de Kike Maíllo. L'any 2006 va rebre el Premi Nacional de Catalunya per la seva interpretació a *L'Home de teatre* i l'any 2015 el premi Max al Millor pel monòleg *Terra Baixa*. Al llarg de la seva trajectòria ha treballat amb els directors Mario Camus, Vicent Aranda, Pilar Miró, Gerard Vera, Agustí Villaronga, Pau Freixas o Montxo Armendáriz.

A la televisió destaquen les seves intervencions a les sèries *Àngels i Sants*; *Motivos personales*; *23-F: el día más difícil del rey* (2009), pel·lícula que rep el Premi Ondas a la millor minisèrie de televisió el 2009 i alhora rep el Premi al millor Actor de l'Acadèmia de la Televisió, *Hispania, la leyenda*; *Imperium*; *Gran Hotel* i *Bajo Sospecha*.

En els darrers anys ha interpretat el monòleg *La nieta del señor Linh*, dirigit per Guy Cassiers i els muntatges *Cyrano de Bergerac*, dirigit per Pau Miró; *Ricardo III* i *El profesor Bernhardt*, dirigits per Xavier Albertí i *Las brujas de Salem*, dirigit per Andrés Lima.

Amb la Compañía Nacional de Teatro Clásico ha dirigit *El templo vacío*, *La comedia de maravillas*, *Alma y palabra*, *Lo fingido verdadero*, *Adolfo Marsillach soy yo* i *La discreta enamorada*; i ha participat com a actor a *El príncipe constante*, *Alma y palabra*, *Antonio y Cleopatra*, *Adolfo Marsillach soy yo*, *La discreta enamorada* i *El templo vacío*.

A més, ha dirigit obres d'autors clàssics i contemporanis: *Las bodas de Fígaro* de Caron de Beaumarchais; *El arte de la comedia* d'Eduardo de Filippo; *Paradero desconocido* de Kressmann Taylor; *Luces de Bohemia* de Valle-Inclán; *Hamlet* de William Shakespeare; *Zowie* de Sergi Pompermayer; *Los bandidos* de Schiller, *La historia de un soldado* de Stravinsky-Ramuz; *El tiempo y la habitación* de Botho Strauss, *El gorro de cascabeles* de Pirandello i *Pepita Jiménez* d'Albéniz, entre d'altres.

A la seva labor interpretativa, de direcció, de gestió i de producció, s'hi suma la dedicació pedagògica. En els darrers anys ha impartit cursos i tallers d'interpretació a l'Escola Universitària ERAM de Girona, Escola Superior d'Art Dramàtic de Barcelona, Sala Beckett/Obrador Internacional de Dramatúrgia, Barcelona i La Bobina, Escola de Teatre de Barcelona.

Des de l'1 de setembre del 2019 és director de la Compañía Nacional de Teatro Clásico.

Xavier Albertí

Direcció musical

Músic, compositor i director d'escena. Ha estat director artístic del Teatre Nacional de Catalunya entre el 2013 i el 2021. Titulat superior en Direcció Escènica per l'Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona.

Des del 1996 i fins al 1999 va dirigir el Festival d'Estiu de Barcelona Grec, des del 2004 fins al 2006 va dirigir l'àrea de creació de l'Institut Ramon Llull. Va ser director de serveis culturals de l'Institut del Teatre de Barcelona on també va ser docent i coordinador pedagògic del Conservatori Superior de Dansa. També ha estat docent de l'Obrador de la Sala Beckett (taller d'estiu a Argelaguer), de la Universitat d'estiu Menéndez Pelayo, de la Universitat de Girona i de la Universitat de Lleida.

Durant els anys de formació, va realitzar estudis de piano i de composició musical amb Lluís de Pau, Cristobal Halffter, Tomàs Marc, Helmuth Lachenmann, Carmel Bernaola, Armant Gentilucci o Karl-Heinz Stockhausen. Té composicions estrenades a diversos Festivals de Música Contemporània.

El 2007 va treballar conjuntament amb Pere Portabella i Carles Santos al guió de la pel·lícula *Die Stille vor Bach (El silenci abans de Bach)*. Aquest mateix any va dirigir el recital de poesia catalana amb Lou Reed, Laurie Anderson i Patti Smith, dins de la mostra de cultura catalana de Nova York *Made in Catalunya* al Baryshnikov Art Center. El 2008 va fundar amb Lluïsa Cunillé la companyia *La Reina de la nit*.

A la Compañía Nacional de Teatro Clásico ha dirigit *El burlador de Sevilla atribuïda a Tirso de Molina* (2022); *Caravaggio, Vermeer y Velázquez* (2021); *El príncipe constante* (2021) i *El gran mercado del mundo* (2019), ambdues de Calderón de la Barca.

Al mes d'abril DE 2023 estrena al Teatro de la Comedia el seu espectacle *Calderón*, un diàleg contemporani amb El mostro de los jardines, produït per CNTC sobre la biografia de Calderón de la Barca.

Entre els seus treballs com a director d'escena destaquen: *Ramón del Valle-Inclán* (Teatro Español, 2023); *El cos més bonic que s'haurà trobat mai en aquest lloc* (Temporada Alta i Teatre Romea, 2022); *Els homes i els dies* (TNC, 2022); *El abrecartas* (Teatro Real, 2022); *Temps salvatge*, de Josep Maria Miró (TNC, 2018); *Balena blava*, de Victòria Szpunberg i Raquel García-Tomás (TNC, 2018); *Islàndia*, de Lluïsa Cunillé (TNC, 2017); *Ricard III*, de William Shakespeare (TNC 2017); *El professor Bernhardt*, d'Arthur Schnitzler (TNC, 2016); *L'empestat*, de Jordi Oriol (Temporada Alta, 2015); *L'hort de les oliveres*, de Narcís Comadira (TNC, 2015); *L'eclipsi*, òpera d'Alberto García Demestres, versió lliure de l'obra de P. Zarzoso (TNC, 2014); *Terra de ningú*, de Harold Pinter (TNC, 2013); *WOW*, d'Alberto García Demestres (Festival Perelada 2013); *Com dir-ho*, de Josep Maria Benet i Jornet; *Zoom*, de Carles Batlle; *Jo Dalí*, òpera de Xavier Benguerel; *Dues dones que ballen*, de Josep Maria Benet i Jornet o *Vida privada*, adaptació de la novel·la de Josep Maria de Sagarra; *Al cel, un oratori per a Jacint Verdaguer*, de Narcís Comadira; *El Bordell*, de Lluïsa Cunillé; *Soterrani*, de Josep Maria Benet i Jornet; *El mal de Holanda*, de Paco Zarzoso (Estrenat al Festival VEO de València la temporada 2008); *La caiguda d'Amlet (o la caiguda de l'H)*, de Jordi Oriol Assajant; *Pitarra*, obra de creació de Xavier Albertí i de Lluïsa Cunillé; *El Dúo de la Africana*, creació de Lluïsa Cunillé i Xavier Albertí (Temporada 2007); *Crònica sentimental de Espanya*, a partir de l'obra homònima de Manuel Vázquez Montalbán; *Tennessee*, basat en textos de Tennessee Williams (2006); *Sangre lunar*, de José Sanchis Sinisterra (estrenat al Centro Dramático Nacional); *PPP*, sobre l'obra de Pier Paolo Pasolini; *De Manolo a Escobar*, de Marc Rosich; *L'home de teatre*, de Thomas Bernhard; *Boris Vian, constructor d'imperis*, sobre l'obra de Boris Vian o *Mestres antics*, de Thomas Bernhard (producció del Teatre Romea i versió en castellà estrenada al Centro Dramático Nacional).

Així mateix: *Hamlet, o les conseqüències de l'amor filial*, de Jules Laforgue (Festival Grec 03); *Traïció*, de Harold Pinter; *Et diré sempre la veritat*, de Lluïsa Cunillé, Lluís Homar i Xavier Albertí (Temporada Alta de Girona 2002); *Carmen*, de Georges Bizet (producció del Teatre Verdi de Pisa); *Marina*, òpera d'Emilio Arrieta i Francesc Camprodon (Festival de Peralada 2002 i Teatre de la Maestranza de Sevilla); *Troilus i Cressida*, de W. Shakespeare, versió de Lluïsa Cunillé (Festival Grec 2002); *Homenatge a Conxita Badia i Anna Ricci* (Gran Teatre del Liceu); *Orgia*, de Pier Paolo Pasolini; *Más extraño que el Paraíso*, espectacle de Xavier Albertí amb textos de Jaime Gil de Biedma i Lluïsa Cunillé (Festival Grec 2001); *Pèndols d'aigua*, de Francesc Meseguer; *El gat negre*, de Lluïsa Cunillé; *I la llum no és pas veu. Pels carrers de Basquiat*, de la companyia Lanònima Imperial; *Tórtola València*, cabaret coreogràfic original de Xavier Albertí; *Ànsia*, de Sarah Kane; *Mirador*, de Paco Zarzoso; *Passatge Gutenberg*, de Lluïsa Cunillé; *Simon Bocanegra*, òpera de Giuseppe Verdi; *The Meeting*, de Lluïsa Cunillé (Festival d'Edimburg 1999); *La Cita*, de Lluïsa Cunillé (Festival Grec 1999); *Privat*, de Lluïsa Cunillé; *El llibre dels canvis*, espectacle concert amb el grup Vol ad libitum; *El dia dels morts*, de Narcís Comadira; *Macbeth o Macbetto*, de Xavier Albertí (Festival Internacional de Teatre de Sitges 1997); *La llavor dels somnis*, sobre l'obra poètica de Narcís Comadira; *Les paraules de l'ànima*, sobre l'obra poètica de Ramon Llull; *Una geografia estilogràfica* sobre l'obra literària de Josep Maria de Sagarra; *Lliurament*, de Lluïsa Cunillé; *Hedda Gabler*, d'Henrik Ibsen, (Festival de Teatre al carrer de Tàrraga 1993) o *Un Otel·lo per a Carmel Bene*, (Festival Internacional de Teatre de Sitges 1993).

Clara Altarriba

Pobre

Nascuda a Barcelona el 1993. Des de petita mostra interès pel teatre i la música. Es forma com a actriu a l'Institut del Teatre de Barcelona i a la Rose Bruford College de Londres, sempre compaginant-lo amb la formació en cant i música.

El 2015 debuta al Teatre Nacional de Catalunya amb l'obra *Molt Soroll per no res* (Dir. Àngel Llàcer) i aquell mateix any protagonitza *Mamma Mia* (Stage Entertainment Spain). Ha participat en nombrosos musicals i obres de teatre com *El despertar de la primavera* (Dir. Marc Vilavella, Teatre Victòria); *Els jocs florals de Can Prosa* (Dir. Jordi Prat i Coll, TNC); *Rent* (Dir. Daniel Anglès, Teatre Condal); *La Rambla de les floristes* (Dir. Jordi Prat i Coll, TNC) pel que rep el premi Teatre Barcelona com a millor actriu de repartiment; *La vida a trossos* (Dir. Xènia Reguant); *Una llum tímida d'Àfrica* Alonso o *Els bufos madrilenys* (Dir. Rafael Castejón) per a la CNTC.

Els darrers dos anys ha estat en la producció de *Nostromo Live Cantando bajo la lluvia* (Dir. Àngel Llàcer) com a Dora Bailey / professora de dicció i com a alternant de Lina Lamont.

José Luis Verguizas

Rico

José Luis Verguizas és un actor andalús llicenciat a l'ESAD de Sevilla que completa la seva formació amb professionals com Benito Zambrano, Verónica Ronda, Vicente Fuentes, Karmele Aramburu o Jesús Esperanza, entre d'altres.

A l'escenari, compta amb una àmplia trajectòria, havent treballat amb directors d'escena com Miguel del Arco, Helena Pimenta, Bárbara Lluch, Iñaki Ricarte, David Boceta, Mariano Estudillo o Ana Zamora durant el seu pas per la CNTC i, en l'àmbit privat, sota les ordres de Jesús Torres, Carlos Álvarez Ossorio, Alfonso Zurro o Borja Rodríguez.

Finalment, i des de fa un temps, combina la seva carrera com a actor amb la pedagogia i l'estudi, anàlisi i prosòdia del vers clàssic espanyol, ja sigui ajudant actors a iniciar-se en la tècnica del vers o participant en produccions com a assessor de vers.

Malena Casado

Niño

Graduada en art dramàtic per la Real Escuela Superior de Arte Dramático (RESAD) de Madrid.

En cinema ha participat als curtmetratges cortometrajes *Los armarios no se vacían solos* dirigit per Paula Labordeta d'Apolonia Producciones S.L. (2023); *Hermanas*, de Pascal Rambert, dirigit per Maggie García i Malena Casado (2023); *Entre cielos*, guió original d'Edgar Mesalles i Helena Peñalver (2022) i *Zalamero* de Superglu films dirigit per Teresa Carril i Diego Lillo (2020).

En teatre ha participat en els muntatges *Dispara. Coge el tesoro. Repite*, de Mark Ravenhill, dirigit per Mariano Gracia (2023); *Chicas y chicos*, de Dennis Kelly, dirigit per Mariano Gràcia (2022); *Las despedidas* dirigit per David Boceta amb dramaturgia d'Aurora Parrilla (2022) i *Zalamero* de Superglu films dirigit per Teresa Carril i Diego Lillo (2020).

Antonio Comas

Autor

Tenor. Amb el genial compositor Carles Santos va mantenir una intensa i duradora col·laboració que el va portar a estrenar la majoria dels seus grans espectacles: *La pantera imperial*, *Ricardo y Elena*, *L'adéu de Lucrecia*, *Sama samaruck suck suck*, *El compositor*, *la cantante*, *el cocinero y la pecadora*, *La meva filla sóc jo*, *Brossalobrossotdebrossat* i *Chicha Montenegro Gallery*.

Ha protagonitzat, amb la direcció escènica de Mario Gas, la producció del Teatro Español de Madrid, *Auge y caída de la ciudad de Mahagonny* de K. Weill, interpretant el rol de Jim Mahonney, pel qual ha rebut el premi Chivas 2008 de Madrid al millor cantant de musical, i *Amadeu*, espectacle musical d'Albert Boadella sobre la figura d'Amadeu Vives, als Teatros del Canal de Madrid, Premi Ercilla de teatre al millor actor, així com l'òpera *Yo, Dalí*, de Xavier Benguerel i direcció escènica de Xavier Albertí, al Teatro de la Zarzuela de Madrid i, posteriorment, al Gran Teatre del Liceu de Barcelona. Ha estrenat l'òpera *Il sequestro* d'Alberto García Demestres al Teatre Comunale Luciano Pavarotti de Mòdena i, del mateix compositor, les òperes *WOW* (Festival Internacional Castell de Peralada), *L'eclipsi*, (TNC), amb direcció de Xavier Albertí i *La extraordinària vida de Sugar Blood*.

Ha participat a l'obra *Ricardo III* de W. Shakespeare al TNC, sota la direcció de Xavier Albertí. També protagonitza *The opera locos*, del grup Yllana (Premi Max 2019 al millor espectacle musical) actualment en gira. Ha participat en les versions de Xavier Albertí dels clàssics *El gran mercado del mundo* de Calderón de la Barca i *El burlador de Sevilla*, atribuïda a Tirso de Molina, per a la Compañía Nacional de Teatro Clásico, al Teatro de la Comedia de Madrid i el Festival Internacional de Teatro Clásico de Almagro. Responsable de la direcció musical de *Los Bufos madrileños*, muntatge produït per la CNTC i dirigit per Rafael Castejón en què també va formar part de l'elenc.

Aquest any debuta a la Temporada del Teatro de la Zarzuela interpretant Don Hilarión a *La verbena de la Paloma*, dirigida per Nuria Castejón.

Carlota Gaviño

Mundo

Llicenciada en Art Dramàtic per la RESAD i en possessió del CAP (Certificat d'Aptitud Pedagògica), completa el seu entrenament com a actriu al Regne Unit (RADA Londres), als Estats Units (Michael Chejov Association (MICHA)); a Espanya al Teatre de L'Abadia i tallers de formació amb mestres com John Wright o Cicely Berry. Ha col·laborat com a professora en pràctiques amb tutors de la RESAD i ha impartit les assignatures d'Expressió Oral i Vers a la Escuela de Arte Dramático de Saragossa, així com tallers específics de veu i cos per a les Universitats de Jaén i La Laguna. Amb Grumelot imparteix el Curs de Preparació per a les Proves d'Accés a la RESAD, i les assignatures d'interpretació, Moviment per a actors i Història de la Interpretació.

Com a actriu ha treballat a Espanya per al Centro Dramático Nacional (CDN) i companyies privada com Castillo de Elsinor, amb qui va estrenar *La Dama del Mar* a les ordres de Bob Wilson. Al Regne Unit ha estrenat les produccions *The Merchant of Venice* de William Shakespeare, dirigit per Nona Shepard i *Youth and Will*, dirigit per Brigid Panet (Festival FRINGE d'Edimburg). També hem pogut veure-la a la televisió a *La tira* i *El internado*. Al cinema l'hem vist a *Entre fogones* i a *Propios y extraños*.

Pilar Gómez

Labrador

Coneguda pel seu monòleg *Mejorcita de lo Mío*, dirigit per Fernando Soto i la seva recent interpretació d'Emilia Pardo Bazán a l'espectacle de Teatro del Barrio, *Emilia*, dirigit per Anna R. Costa.

Ha treballat a les ordres de Julián Fuentes *Reta a Las cosas que sé que son verdad* i *Cuando deje de llover*, totes dues del dramaturg Andrew Bovell. També ha protagonitzat *Mundo obrero* escrita i dirigida per Alberto San Juan i més recentment *Lectura fácil*.

En cinema ha participat en pel·lícules com *Tarde para la ira* de Raúl Arévalo, *Adiós* de Paco Cabezas, *Érase una vez Euskadi* escrita i dirigida per Manu Gómez, *La vida era eso* de David Martín dels Santos o *Mil kilómetros de la Navidad* d'Álvaro Fernández Armer. A la televisió destaca el seu recent treball a la sèrie de Movistar, *Poquita fe* de Montero i Maidagán. També ha participat en sèries com *Cardo*, *Lectura fácil*, *Arde Madrid* o *Malaka*.

Guardonada amb els Premis de la Unión de Actores quatre vegades: Millor Actriu de Repartiment de teatre per *Cuando deje de llover*, Millor Actriu Secundària per *Las cosas que sé que son verdad*, Millor Actriu de Repartiment per *Tarde para la ira* i Millor Actriu Secundària per *Poquita Fe*.

També ha rebut el Premi Max 2018 a la Millor Interpretació per *Emilia* i ha estat nominada als Goya com a actriu revelació per la pel·lícula *Adiós*.

Com a guionista ha escrit els seus propis projectes: El documental *Mirarse el ombligo*, codirigit amb Ana Álvarez Ossorio i produït per El Mandaíto. Els curtmetratges *La loca* i *El feminista*, nominat a la 38ª edició dels Premis Goya, dirigit per Sandra Gallego i amb producció de Malvalanda i Penélope Cristóbal i Colorado, que dirigeix juntament amb Sandra Gallego i que produeix Zampanó Producciones.

Yolanda de la Hoz

Hermosura

Inicia els seus estudis d'Interpretació Gestual a l'Escola de Mar Navarro i Andrés Hernández. Es gradua el 2015 en Interpretació en Teatre del Text a la RESAD (Real Escuela Superior de Arte Dramático). El 2020 obté el Màster en Realització i Disseny de Programes i Formats de Televisió per la Universidad Complutense de Madrid.

Actualment treballa com a docent a la Universidad Rey Juan Carlos, impartint assignatures d'entrenament actoral i muntatge en el Grau d'Arts Visuals i Dansa.

Ha treballat recentment per a la Compañía Nacional de Teatro Clásico a *Arte nuevo de hacer teatro para los jóvenes de nuestro tiempo*, un espectacle pedagògic dirigit per Mariano Estudillo, i a *Recatadas*, dirigida per Xus de la Cruz. Ha format part del repartiment d'*Idomeneo Rey de Creta* al Teatro Real de Madrid.

És sòcia fundadora, juntament amb Xus de la Cruz, de Las Inviernas Teatro, on treballa com a actriu i productora. Va participar a l'edició SURGE 2018 amb la seva companyia, presentant *Carta de ajuste*, escrit i dirigit per Xus de la Cruz. L'any 2017 van presentar al Museu Conde Duque *Gregerías: un instante que resiste*, dirigit per Fuensanta Morales i escrit per Xus de la Cruz. Ha treballat com a actriu en muntatges com *El sueño de una noche de verano* dirigit per Charo Amador, *El público* de Federico García Lorca dirigit per Nuria Alkorta, i *33 maneras de irse*, dirigit per Juan Gómez Alemán, Patricia Benedicto, Arturo Bernal i Félix Estaire al Teatro del Bosque.

Com a ajudant de direcció, ha treballat amb Lluís Homar en el seu espectacle *El templo vacío*, produït per la Compañía Nacional de Teatro Clásico, i a *Arte nuevo de hacer teatro para los jóvenes de nuestro tiempo*, dirigit per Mariano Estudillo, un espectacle pedagògic produït també per la Compañía Nacional de Teatro Clásico. També ha fet l'ajudantia de direcció de l'espectacle *Wasted*, produït per la companyia En crudo.

Pablo Sánchez Sogorb

Percussionista

Natural de Pinoso (Alacant), inicia els seus estudis musicals als 7 anys amb el violí. Als 11 anys comença els seus estudis de percussió a l'escola de música de La Algueña, a Alacant. Realitza el grau professional de música en l'especialitat de percussió al Conservatori Professional de Música Ana María Sánchez d'Elda i obté el títol de fi de grau al Conservatori Professional de Música d'Elx, amb les més altes qualificacions.

L'any 2020 ingressa al Real Conservatorio Superior de Música de Madrid, on l'any 2024 actua com a solista amb l'Orquestra de corda del mateix conservatori. Finalitza els seus estudis superiors també el 2024. És membre de la JORCAM, la OJPA i la JONC. A més, ha col·laborat amb orquestres professionals com l'Orquestra Filarmónica de Madrid, Film Symphony Orchestra, Orquesta Ciudad de Guadalajara, Orquesta Metropolitana de Madrid, Orquesta Clásica Santa Cecília, Orquesta Filarmónica de Espanya i la Annapolis Symphony Orchestra.

També ha col·laborat com a percussionista amb la Compañía Ibérica de Danza, la Camerata Antonio Soler, el cor de nens i joves de la Comunitat de Madrid, així com amb diferents grups de batucada.

Entre els seus èxits acadèmics, destaquen el primer premi en el concurs *Repercute Sant Vicent* i en *Percufest* com a solista, així com diversos guardons en l'especialitat de música de cambra. Entre ells, un primer premi en el concurs *Jesús de Monasterio* els anys 2021 i 2022, un primer premi en el *Tribuna Sax-Ensemble 2023* i un segon premi en el concurs *Percute22*.

A portrait of Chupi Llorente, a woman with short, wavy grey hair, wearing a black top with a lace collar. She is looking directly at the camera with a neutral expression.

Chupi Llorente

Ley de Gracia

Chupi Llorente es va formar a l'Escola Provincial de Teatre de Valladolid entre 1983 i 1986. Des de llavors, ha desenvolupat una trajectòria artística rica i diversa tant en teatre com en televisió i cinema, amb col·laboracions en importants produccions i escenaris.

En el terreny teatral, ha treballat en projectes com *Bernarda de Alba* de Federico García Lorca, dirigida per Alfredo Sanzol al Centro Dramático Nacional; *Nueva Escena Italiana* Dir: Manuela Cherubini, CDN-Teatro Valle Inclán; *Beatriz Galindo en Estocolmo* de B. Baltés. Dir: C. Fernández de Castro, CDN; *Cuando Caiga la nieve* de J. Vicedo, Dir: Julio Provencio; *Edipo Torero* de G. Olivares. Dir: Gabriel Olivares; *No te vistas para cenar* de Marc Camoletti, Dir: Jose Troncoso; *Our Town* de Thornton Wilder, Dir Gabriel Olivares; *Rinoceronte* de E. Ionesco. Dir: Ernesto Caballero CDN; *Piel de escarcha* de Lucas Torres, Dir: Pedro Forero; *La celosa de sí misma* de Tirso de Molina, Dir: Marta Torres, Teatro de Malta; *Las visitas deberían estar prohibidas...* de M. Mihura, Dir.: E. Caballero, CDN; *Sainetes de Ramón de la Cruz*, Dir.: E. Caballero, CNTC, l' homenatge a Miguel Mihura *Mihura Hotel* de I.G^a May, Dir. Laila Ripoll, Teatro Español; *El cuento de la Lechera* Dir.: Gonzala M. Sherman, Factoria Teatro Castrucho. Dir.: Laila Ripoll. T. Micomicón; *Jocoserias*. Dir.: Laila Ripoll. Teatro Micomicón; *QFWFQ* de J. Salvatierra, Dir.: Alvaro Lavín, Teatro Meridional (2001) i *La vida es Sueño* de Calderón, Dir.: E. del Valle.

Ha treballat amb directors com Laila Ripoll en obres com *Castrucho*, *Jocoserias* i l'homenatge a Mihura *Mihura Hotel*. Altres produccions destacades inclouen *Las visitas deberían estar prohibidas...* de Mihura, dirigida per Ernesto Caballero, i els *Sainetes* de Ramón de la Cruz, també sota la direcció de Caballero per la Compañía Nacional de Teatro Clásico. Entre les seves interpretacions en clàssics, destaca la seva participació a *La vida es sueño* de Calderón, dirigida per E. del Valle.

En televisió, ha format part de sèries com *Cuatro Estrellas*, interpretant Mari Carmen; *Amar es para siempre*, en el paper de Sor Marcela; *Los Reyes de la Noche*, on va interpretar una infermera, i altres produccions com *Centro Médico*, *Sonata de Silencio* (en el paper de Luz) i *Tierra de Lobos*.

En cinema, destaca el seu treball en *Las armas no borrarán tu sonrisa* (2023), dirigida per Adolfo Dufour, així com en *Las cartas perdidas* d'Amparo Climent (2021) i *El debut* de Gabriel Olivares (2016). També ha participat en curtsmetratges com *Una amiga*, dirigit per Marta Matute.

Paral·lelament a la seva activitat interpretativa, Chupi Llorente té una àmplia experiència docent. Ha impartit classes al Laboratori de Teatre W. Layton de Madrid des de 1990, i també ha col·laborat amb la Compañía Nacional de Teatro Clásico impartint tallers com *Tu cuerpo, el elenco y tú* amb la Joven Compañía.

Com a ajudant de direcció, ha treballat en muntatges com *El caballero incierto* de Laila Ripoll, dirigida per José Recuenco, i *Don Juan en Alcalá*, també dirigida per Ripoll. A més, va ser ajudant de direcció a *Los niños perdidos*, una obra escrita i dirigida per Ripoll, consolidant així el seu compromís amb la creació teatral en diverses disciplines.

Jorge Merino

Rey

Actor amb àmplia experiència en teatre, cinema i televisió.

Al teatre ha treballat en *Lo fingido verdadero* de Lope de Vega, produïda per la CNTC i dirigida per Lluís Homar. També a *El gran mercado del mundo*, coproducció del Teatre Nacional de Catalunya i la CNTC, dirigida per Xavier Albertí. Ha participat en *El sueño de una noche de verano*, una sarsuela dirigida per Marco Carniti per al Teatro de la Zarzuela de Madrid; *Farinelli, el castrato del rey Felipe*, escrita i dirigida per Gustavo Tambascio per als Teatros del Canal de Madrid; *Black el payaso/I pagliacci*, un programa doble dirigit per Ignacio García per al Teatro de la Zarzuela de Madrid; *Luces de Bohemia*, produïda pel CDN i dirigida per Lluís Homar. Altres treballs inclouen *El pisito*, dirigida per Pedro Olea i estrenada al Palacio de Festivales de Santander; *Mortadelo y Filemón: The musical*, espectacle dirigit per Ricard Reguant i estrenat al Teatro Campoamor d'Oviedo; *Las alegres comadres de Windsor*, dirigida per Gustavo Tambascio i estrenada al Corral de Comedias d'Almagro; *La mujer del año*, un musical dirigit per Ángel Fernández Montesinos i estrenat al Teatro Calderón de Madrid; i *La mirada del hombre oscuro*, dirigida per Ernesto Caballero per al Centro Nacional de Nuevas Tendencias Escénicas i estrenada a la Sala Olimpia de Madrid.

Al cinema ha participat en pel·lícules com *Esperpentos*, dirigida per José Luis García Sánchez; *Peor imposible, ¿qué puede fallar?*, dirigida per Jorge Semprún i David Blanco; *Adiós con el corazón*, dirigida per José Luis García Sánchez; *Tranvía a la Malvarrosa*, dirigida per José Luis García Sánchez; *Palace*, dirigida per EL TRICICLE; i *Las ratas*, dirigida per Antonio Giménez-Rico.

També ha format part de l'elenc de diverses sèries de televisió com *Centro Médico* per a RTVE; *Amar es para siempre* d'Atresmedia; *Gym Tony* i *La que se acerca* de Telecinco; *Bicho malo* de Neox; *Fuera de lugar* de RTVE; *Hermanos y detectives* i *El comisario* de Telecinco; *Cuéntame* de RTVE; *Hospital Central* de Telecinco; *Policías* d'Antena 3; *Periodistas* de Telecinco; *Manos a la obra* d'Antena 3; *A las once en casa* i *Turno de oficio: diez años después* de RTVE.

Aisa Pérez

Discreción

Nascuda a A Coruña, és llicenciada en Art Dramàtic amb especialització en Interpretació Textual, alumna del Royal Conservatoire des Arts de Bèlgica, pedagoga i actriu al Centre Internacional d'Investigació Teatral. Des del 2018, forma part de la 4a promoció de la Jove Companyia Nacional de Teatre Clàssic (CNTC).

Com a actriu, ha participat en les següents produccions: *Lo fingido verdadero*, dirigida per Lluís Homar (CNTC); *El amor enamorado*, dirigida per Borja Rodríguez (Mic Producciones amb Teté Delgado); *A contenda dos labradores de Caldelas*, de Fran Nuñez (Centre Dramàtic Gallec i Companyia de Teatro de Braga); *Arte Nuevo de hacer comedias para jóvenes de nuestro tiempo*, de Mariano Estudillo (CNTC); *En otro reino extraño*, de David Boceta (CNTC); *Sueño de una noche de verano*, de Bárbara Lluch (CNTC); *La señora y la criada*, de Miguel del Arco (CNTC); *La vida es sueño*, de Helena Pimenta (CNTC); *El desdén con el desdén*, d'Iñaki Rikarte (CNTC); *Ecos del Prado*, al Museu del Prado (CNTC); *Todo es Guerra*, de Pepa Pedroche (Jove Companyia Nacional de Teatre Clàssic); *Préstame tus palabras*, d'Álex Ruiz (CNTC); *Restos/Fedra*, de Juana Casado (Atalaya); *Divinas palabras*, de Ricardo Iriarte (Atalaya); *A flor de tierra*, d'Aisa Pérez; *Paperlife*, d'Andrés Seara; *Misa Patólica*, de Leo Bassi; *Memoria do incendio*, de Vanesa Sotelo; *Le Chité*, teatre nòh, de Julien Roy (Royal Conservatoire); i *El barbero de Sevilla*, de Curro Carreres.

Empreses patrocinadores

Amb la col·laboració de

JORGE DE LA GARZA

Institucions

Finançat per

ENTRADES
[TEATREROMEA.CAT](https://teatreromea.cat)

GRUPS
[PROMENTRADA.COM](https://promentrada.com)

INFORMACIÓ GENERAL

Del 27 de febrer al 16 de març de 2025

Horaris

De dimarts a dissabte: 20 h

Diumenges: 18 h

Preus

A partir de 19€

(consulteu descomptes especials)

Venda d'entrades

Taquilla Teatre Romea – teatreromea.cat

Preus especials per a grups a [Promentrada](https://promentrada.com)

www.promentrada.com – 93 309 70 04

Contacte de premsa

Xavi Lleyda, Anna Pérez i Marcel Clement

93 309 75 38 – premsa@focus.cat

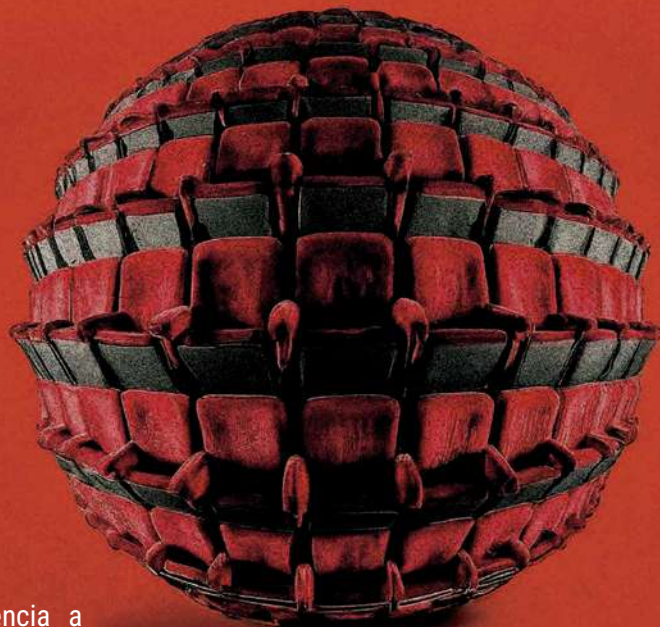
Material de premsa a focus.cat/teatre/#premsa

MOLT MÉS A

Comparteix la teva experiència a les xarxes socials amb el hashtag [#ElGranTeatroDelMundo](https://twitter.com/ElGranTeatroDelMundo) i etiqueta [@Teatre_Romea](https://twitter.com/Teatre_Romea)

EL GRAN TEATRO DEL MUNDO

EL GRAN TEATRO DEL MUNDO

GRUP FOCUS

TEATREROMEA

DIRECCIÓ JOSEP MARIA POU